

دانشکده شیمی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد در رشته شیمی آلی

موضوع:

سنتز چند جزئی ۱ و ۴- دی هیدروپیریدین ها با استفاده از اکسیدهای فلزی نانو ذره مثل TiO_2

استاد راهنما:

دکتر محمود تاجبخش

استاد مشاور:

دکتر حشمت الله علینژاد

نگارش:

محمد خانیان

شهریور ماه سال ۱۳۹۰

پروردگارا به درگاه تو پناه می آورم و تو نیز پناهم
بخش تا موجودی آزمند و خویشتن دوست نباشم.

پروردگارا روا مدار که سر به دنبال هوس بگذارم و در
ظلمات جهل و ضلال، از چراغ هدایت به دور افتم و
بیغوله را از شاهراه باز نشناسم.

الهی روا مدار که پنهان ما از پیدای ما ناستوده تر
باشد و در ورای صورت آراسته ما سیرتی زشت و
ناهموار نهفته باشد.

بناام خدا

سپاس ایزدمنان را که توفیق فراگیری علم را بر من عطا فرمود و مراد میان مشکلات و سختی هایاری نمود تا این رساله را با موفقیت به پایان برسانم.
در طول دوران تحصیلی و تهیه این پایان نامه از راهنمایی ها و مساعدت های اساتید و دوستان عزیز بی بهره بوده ام که در این جالازم است از همه ایشان مراتب
سپاس قلبی و شکر خالصانه خود را داشته باشم.

خصوصا از اساتذ راهنمای گرامی جناب آقای دکتر تاجبخش که بار راهنمایی های بی شائبه خود را احکاشای اینجانب بوده اند کمال شکر و سپاسگذاری را دارم.
همچنین از اساتذ مشاور ارجمند، جناب آقای دکتر علیشیراد کمال شکر را دارم.

از اساتید کرامتقدر آقایان دکتر حسین زاده و دکتر صرافی که زحمت مطالعه پایان نامه را کشیدند و نیز از نماینده محترم تحصیلات تکمیلی جناب آقای دکتر فاطمی
نهایت شکر را دارم.

همچنین لازم می دانم از بهکاری صمیمانه دوستان و همکاران در آزمایشگاه های شیمی آلی و پلیمر، مسئولین و کارکنان محترم دانشکده شیمی به ویژه کارکنان محترم واحد های
شیشه کرسی، انبار مواد شیمیایی، کتابخانه، انتشارات، امتحانات، واحد کامپیوتر، آزمایشگاه IR و NMR، خدمات فنی و سایر پرسنل دانشگاه مازندران کمال شکر و
قدردانی را نمایم.

محمد خانیان - شهریور ماه ۱۳۹۰

تقدیم بہ:

پدر و مادر عزیزم،

کہ الگوی پائی و فداکاری اندوہ چہ دارم از برکت وجود آنهاست،

و خواہرم

و

ہمہ آہنایی کہ دوستشان دارم.

صفحه	فهرست مطالب	عنوان
------	-------------	-------

فصل اول

۱	مقدمه و تئوری	
۳	نگاه اجمالی به معرفی دی اکسید تیتانیوم و کاربردهای آن.....	
۳	۱-۱-۱- دی اکسید تیتانیوم (TiO ₂).....	
۴	۱-۱-۲- کاربردهای دی اکسید تیتانیوم (TiO ₂).....	
۶	۲-۱- تاریخچه واکنش های چند جزئی.....	
۱۱	۳-۱- شیمی او-۴- دی هیدرو پیریدین ها.....	
۱۴	۱-۳-۱- روشهای تهیه او-۴-هیدروپیریدین ها.....	
۲۹	۵-۱- هدف از پژوهش.....	

فصل دوم

بخش تجربی

۳۰		
۳۰	۱-۲-اطلاعات عمومی.....	
۳۰	۲-۲- تهیه کاتالیزگر نانو ذره تیتانیوم کلراید به روش سل- ژل.....	
۳۱	۳-۲- بهینه سازی واکنش هانش تهیه او-۴- دی هیدروپیریدین.....	
۳۲	۱-۳-۲- انتخاب نسبت مولی مناسب واکنش دهنده ها.....	
۳۲	۲-۳-۲- انتخاب محیط واکنش.....	
۳۳	۳-۳-۲- تعیین کاتالیزگر مناسب.....	
۳۳	۴-۳-۲- تعیین مقدار مناسب کاتالیزگر.....	
۳۴	۵-۳-۲- انتخاب دمای مناسب.....	

- ۳۴-۲-۳-۶- بررسی قابلیت بازیافت کاتالیزگر.....
- ۳۴-۲-۴- تهیه ترکیبات ۱و۴- دی هیدروپیریدین های مختلف با استفاده از شرایط بهینه.....
- ۳۴-۲-۴-۱- روش عمومی سنتز ۱و۴ دی هیدروپیریدین.....
- ۳۵-۲-۴-۱-۱- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- فنیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۵-۲-۴-۱-۲- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- پنتیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۶-۲-۴-۱-۳- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- (۴- متوکسی- فنیل)-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۷-۲-۴-۱-۴- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- (۴- نیترو- فنیل)-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۷-۲-۴-۱-۵- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- (۴- سیانو- فنیل)-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۷-۲-۴-۱-۶- تهیه دی اتیل-۴- (۴-۳و۵-دی(اتوکسی کربونیل)-۱و۴-دی هیدرو-۱و۲-دی متیل پیریدین-۴-ایل)-۱و۴-دی هیدرو-۳و۵-دی متیل پیریدین-۱و۲-دی کربوکسیلات.....
- ۳۸-۲-۴-۱-۷- تهیه ۴- (۴- کلرو- فنیل)-۱و۲- دی متیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۳۹-۲-۴-۱-۸- تهیه ۴- (۳- کلرو- فنیل)-۱و۲- دی متیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۰-۲-۴-۱-۹- تهیه ۴- (۲- کلرو- فنیل)-۱و۲- دی متیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۰-۲-۴-۱-۱۰- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- پارا تولیل-۱و۴- دی هیدرو پیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۱-۲-۴-۱-۱۱- تهیه ۴- (۴- هیدروکسی- فنیل)-۱و۲- دی متیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۱-۲-۴-۱-۱۲- تهیه ۴- (۴- برم-و- فنیل)-۱و۲- دی متیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۲-۲-۴-۱-۱۳- تهیه ۱و۲- دی متیل-۴- استیریل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۲-۲-۴-۱-۱۴- تهیه ۴- فوران-۲- ایل- ۱و۲- دی متیل- ۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۳-۲-۴-۱-۱۵- تهیه ۴- تیوفن-۲- ایل- ۱و۲- دی متیل- ۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر.....
- ۴۳-۲-۵- بهینه سازی واکنش هانش تهیه پلی هیدرو کیتولین.....
- ۴۴-۲-۵-۱- انتخاب نسبت مولی مناسب واکنش دهنده ها.....

۲-۶-۱۰- تهيه ۴-(۲-نيترو- فنيل)-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل
استر..... ۵۲

۲-۶-۱۱- تهيه ۴-(۴-هيدروکسي- فنيل)-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك
اسيد اتيل

استر..... ۵۲

۲-۶-۱۲- تهيه ۲و۷و۷- تری متیل - ۵- اکسو - ۴-پیریدین-۳-ايل-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد
اتيل

استر..... ۵۳

۲-۶-۱۳- تهيه ۲و۷و۷- تری متیل - ۵- اکسو - ۴-پیرول-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل

استر..... ۵۳

۲-۶-۱۴- تهيه اتيل-۴-(۴-دی متیل آمينو)فنيل)-۱و۴و۵و۶و۷و۷و-هگزا هيدرو-۲و۷و۷- تری متیل-۵-اکسو کينولين-۳-

کربوکسیلات..... ۵۴

۲-۶-۱۵- تهيه ۴-(۴-فلوئورو- فنيل)-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد

اتيل استر..... ۵۴

۲-۶-۱۶- تهيه ۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۴- استيريل-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل

استر..... ۵۵

۲-۶-۱۷- تهيه ۴-تيوفن-۲-ايل-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل

استر..... ۵۵

۲-۶-۱۸- تهيه ۳-تيوفن-۲-ايل-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل

استر..... ۵۶

۲-۶-۱۹- تهيه ۴-فوران-۲-ايل-۲و۷و۷-ترى متيل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هيدرو- کينولين-۳- کربوکسيليك اسيد اتيل

استر..... ۵۶

فصل سوم

بحث و نتیجه گیری

- ۱-۳-مقدمه..... ۵۷
- ۲-۳- تهیه کاتالیزور نانو ذره تیتانیوم اکساید به روش سل- ژل..... ۵۷
- ۳-۳- بدست آوردن شرایط بهینه برای واکنش هانش تهیه ۱و۴- دی هیدروپیریدین..... ۶۰
- ۱-۳-۳- انتخاب نسبت مولی مناسب واکنش دهنده ها..... ۶۱
- ۲-۳-۳- انتخاب محیط واکنش..... ۶۱
- ۳-۳-۳- تعیین کاتالیزگر مناسب..... ۶۲
- ۴-۳-۳- تعیین مقدار مناسب کاتالیزگر..... ۶۳
- ۵-۳-۳- انتخاب دمای مناسب..... ۶۴
- ۶-۳-۳- بررسی قابلیت بازیافت کاتالیزگر..... ۶۵
- ۴-۳- تهیه ترکیبات ۱و۴ دی هیدروپیریدین های مختلف با استفاده از شرایط بهینه..... ۶۵
- ۱-۴-۳- تهیه ۱و۲-۶ دی متیل-۴- فنیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۶۶
- ۲-۴-۳- تهیه ۱و۲-۶ دی متیل-۴- پنتیل-۱و۴- دی هیدروپیریدین-۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۶۷
- ۳-۴-۳- تهیه ۱و۲-۶ دی متیل-۴- (۴- متوکسی- فنیل)- ۱و۴- دی هیدروپیریدین- ۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۶۸
- ۴-۴-۳- تهیه ۱و۲-۶ دی متیل-۴- (۴- نیترو- فنیل)- ۱و۴- دی هیدروپیریدین- ۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۰
- ۵-۴-۳- تهیه ۱و۲-۶ دی متیل-۴- (۴-سیانو- فنیل)- ۱و۴- دی هیدروپیریدین- ۳و۵- دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۱

- ۳-۴-۶- تهیه دی اتیل ۴-۴-۵۳-دی(اتوکسی کربونیل)-۱-۴-دی هیدرو-۶-۲-دی متیل پیریدین-۴-ایل)-۱-۴-دی هیدرو-۳-۵-دی متیل پیریدین-۶-۲-دی کربوکسیلات..... ۷۳
- ۳-۴-۷- تهیه ۴-۴-کلرو-فنیل)-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۴
- ۳-۴-۸- تهیه ۴-۳-کلرو-فنیل)-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۵
- ۳-۴-۹- تهیه ۴-۲-کلرو-فنیل)-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۶
- ۳-۴-۱۰- تهیه ۶-۲-دی متیل-۴-پارا تولیل-۱-۴-دی هیدرو پیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۶
- ۳-۴-۱۱- تهیه ۴-۴-هیدروکسی-فنیل)-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۷
- ۳-۴-۱۲- تهیه ۴-۴-برمو-فنیل)-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۷
- ۳-۴-۱۳- تهیه ۶-۲-دی متیل-۴-استیریل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۸
- ۳-۴-۱۴- تهیه ۴-فوران-۲-ایل-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۹
- ۳-۴-۱۵- تهیه ۴-تیوفن-۲-ایل-۶-۲-دی متیل-۱-۴-دی هیدروپیریدین-۳-۵-دی کربوکسیلیک اسید دی اتیل استر..... ۷۹
- ۳-۵-۵- بدست آوردن شرایط بهینه برای تهیه پلی هیدرو کینولین..... ۸۰
- ۳-۵-۱- انتخاب نسبت مولی مناسب واکنش دهنده ها..... ۸۰
- ۳-۵-۲- انتخاب محیط واکنش..... ۸۱
- ۳-۵-۳- تعیین مقدار مناسب کاتالیزگر..... ۸۲
- ۳-۵-۴- انتخاب دمای مناسب..... ۸۳
- ۳-۶- تهیه ترکیبات پلی هیدرو کینولین مختلف با استفاده از شرایط بهینه..... ۸۳
- ۳-۶-۱- تهیه ۲-۷-تری متیل-۵-اکسو-۴-فنیل-۱-۴-و۵-۶-۷-ا۸-اکتا هیدرو-کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل استر..... ۸۴
- ۳-۶-۲- تهیه ۴-۴-کلرو-فنیل)-۲-۷-تری متیل-۵-اکسو-۱-۴-و۵-۶-۷-ا۸-اکتا هیدرو-کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل استر..... ۸۵

- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۲-کلرو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۸۷
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۳-کلرو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۸۷
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۴- متوکسی- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۸۸
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-پارا- تولیل-۵-اکسو-۴- اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید متیل
 استر..... ۹۰
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۴-برمو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۱
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۳-برمو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۲
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۴-نیترو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۲
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۲-نیترو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۳
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۴-هیدروکسی- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید
 اتیل
 استر..... ۹۴
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-۷و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۴-پیریدین-۳-یل-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۴
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-۷و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۴-پیرول-۱و۴و۵و۶و۷و۸ا اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
 استر..... ۹۵
- ۳-۶-۳- تهیه ۴-(۴-دی متیل آمینو) فنیل)-۱و۴و۵و۶و۷و۸و-هگزا هیدرو-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو کینولین-۳-کربوکسیلات..... ۹۵

۳-۶-۱۵- تهیه ۴-(۴-فلوئورو- فنیل)-۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
استر..... ۹۶

۳-۶-۱۶- تهیه ۲و۷و۷-تری متیل-۵-اکسو-۴- استیریل-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل استر..... ۹۷

۳-۶-۱۷- تهیه ۴-تیوفن-۲- ایل-۲و۷و۷-تری متیل-۵اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
استر..... ۹۷

۳-۶-۱۸- تهیه ۳-تیوفن-۲- ایل-۲و۷و۷-تری متیل-۵اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
استر..... ۹۸

۳-۶-۱۹- تهیه ۴-فوران-۲- ایل-۲و۷و۷-تری متیل-۵اکسو-۱و۴و۵و۶و۷و۸و۸a اکتا هیدرو- کینولین-۳- کربوکسیلیک اسید اتیل
استر..... ۹۸

۳-۷- نتیجه گیری..... ۹۹

طیف ها..... ۱۰۳

مراجع..... ۱۴۴

عنوان	فهرست جداول	صفحه
جدول ۳-۱: بهینه سازی نسبت مولی واکنش دهنده ها.....	۶۱.....	
جدول ۳-۲: واکنش هانش در شرایط مختلف.....	۶۲.....	
جدول ۳-۳: تعیین کاتالیزگر مناسب.....	۶۳.....	
جدول ۳-۴: بهینه سازی مقدار کاتالیزگر.....	۶۴.....	
جدول ۳-۵: بهینه سازی دما.....	۶۴.....	
جدول ۳-۶: بررسی قابلیت بازیافت کاتالیزگر.....	۶۵.....	
جدول ۳-۷: بهینه سازی نسبت مولی واکنش دهنده ها.....	۸۱.....	
جدول ۳-۸: واکنش هانش در شرایط مختلف.....	۸۱.....	
جدول ۳-۹: بهینه سازی مقدار کاتالیزگر.....	۸۲.....	
جدول ۳-۱۰: بهینه سازی دما.....	۸۳.....	
جدول ۳-۱۲: تهیه ترکیبات ۱و ۴- دی هیدروپیریدین مختلف با استفاده از کاتالیزور نانو ذره تیتانیوم کلراید.....	۱۰۰.....	
جدول ۳-۱۳: تهیه ترکیبات پلی هیدرو کینولین های مختلف با استفاده از کاتالیزور نانو ذره تیتانیوم کلراید.....	۱۰۱.....	

طیف شماره ۱: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۰۴
طیف شماره ۲: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۰۶
طیف شماره ۳: طیف IR	۱۰۷
طیف شماره ۴: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۰۸
طیف شماره ۵: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۱۰
طیف شماره ۶: طیف IR	۱۱۱
طیف شماره ۷: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۱۲
طیف شماره ۸: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۱۴
طیف شماره ۹: طیف IR	۱۱۵
طیف شماره ۱۰: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۱۶
طیف شماره ۱۱: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۱۸
طیف شماره ۱۲: طیف IR	۱۱۹
طیف شماره ۱۳: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۲۰
طیف شماره ۱۴: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۲۲
طیف شماره ۱۵: طیف IR	۱۲۳
طیف شماره ۱۶: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۲۴
طیف شماره ۱۷: طیف $^{13}\text{C NMR}$ (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۲۶
طیف شماره ۱۸: طیف IR	۱۲۷
طیف شماره ۱۹: طیف $^1\text{H NMR}$ (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3)	۱۲۸

- طیف شماره ۲۰: طیف ^{13}C NMR (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۳۰
- طیف شماره ۲۱: طیف IR ۱۳۱
- طیف شماره ۲۲: طیف ^1H NMR (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۳۲
- طیف شماره ۲۳: طیف ^{13}C NMR (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۳۴
- طیف شماره ۲۴: طیف IR ۱۳۵
- طیف شماره ۲۵: طیف ^1H NMR (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۳۶
- طیف شماره ۲۶: طیف ^{13}C NMR (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۳۸
- طیف شماره ۲۷: طیف IR ۱۳۹
- طیف شماره ۲۸: طیف ^1H NMR (۴۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۴۰
- طیف شماره ۲۹: طیف ^{13}C NMR (۱۰۰ MHz در حلال CDCl_3) ۱۴۲
- طیف شماره ۳۰: طیف IR ۱۴۳

مقدمه و تئوری

در چند دهه اخیر دانشمندان با کمک علوم جدید مانند: فیزیک مدرن، کوانتوم مکانیک و حالت جامد کوانتومی و غیره دریافته‌اند که خواص مواد در حالت‌های: ۱- کپه‌ای^۱، ۲- میکرون اندازه و ۳- نانو اندازه، تفاوت دارند.

فن‌آوری مواد دانه درشت (کپه‌ای) از قرن‌ها قبل توسط عامه و دانشمندان مورد بهره‌برداری قرار گرفته است، اما علم مواد میکرو اندازه، زندگی ما را طی چند دهه اخیر دچار تغییر و تحول نموده، که مشخص‌ترین نمونه این تحول در فن‌آوری رایانه ظاهر شده است. ریزترین اندازه ساختارهایی که در این حوزه در دسترس هستند، در حدود یک‌هزارم کوچک‌تر از ساختارهایی است که به زحمت توسط چشم غیر مسلح قابل رویت است، ولی این ابعاد، هنوز ۱۰۰۰ برابر بزرگ‌تر از ابعاد اتم می‌باشد. میکرو فن‌آوری در ورود به ابعادی کوچک‌تر از آنچه بیان شد، دقت خوب و مناسبی نداشت. لذا ضرورت علمی جدید، جهت رسیدن به ابعادی ریزتر از حدود هفتاد سال پیش آشکار شد.

با توجه به علم ذرات ریز که تا دهه ۱۹۵۰ میلادی، به علوم جهانی اضافه شده بود، حدود پنجاه سال قبل، نظریه پرداز کوانتم و برنده جایزه نوبل (ریچارد فاینمن^۲ در سال ۱۹۵۹ میلادی) در سخنرانی معروف خود تحت عنوان "آن پایین فضای بسیاری وجود دارد"، به بررسی بُعد نیافته‌ای از علم پرداخت و جرقه‌های رویکرد به سمت نانو فن‌آوری را بنا نهاد که، دانشمندان دیگر تاکنون آنرا گسترش داده‌اند. هر چند از سی سال قبل به صورت پراکنده، کار در زمینه نانو شروع شده است، اما کلید حل مسائل نانو از سال‌های ۱۹۹۷-۹۸ میلادی آغاز گردید.

¹ Bulk

² Richard Feynman

یک تعریف اولیه و عمومی از نانوساختارها این است که: آنها شامل ساختارهایی با دست کم دو بعد در زیر صد نانومترند. اما تعریف تعمیم یافته‌ای از این ساختار بدین صورت است: ساختارهای، شامل یک بعد کوچک‌تر از صد نانومتر و یک بعد کوچک‌تر از یک میکرومتر، نانوساختار می‌باشد. با توجه به این تعریف، لایه‌های نازک با اندازه‌های ساختاری زیر میکرومتر نیز نانو ساختارند. در حقیقت نانوفن‌آوری عبارت است از مهندسی هدفمند مواد، در ابعاد کوچک‌تر از صد نانومتر، جهت رسیدن به خواص و کاربردهای وابسته به اندازه ذرات است. در حالت کلاسیکی تعداد اتم‌ها و مولکول‌های سطح در مقایسه با تعداد ذرات موجود در حجم ماده، کمتر است، اما در حالتی که با نانوذرات، لایه‌های نازک و عناصر نانوتکنیکی مواجه‌ایم، این نسبت عکس می‌شود. حال چرا ابعاد نانومتری مهم هستند؟ دلیل آن است که: نسبت بالای سطح به حجم در نانومواد (که خود موجب افزایش الکترون‌های سطح می‌شود)، یکی از مهم‌ترین خصوصیات مواد تولید شده در این مقیاس است و این مشخصه در مواد دانه درشت‌تر مشاهده نمی‌شود. در مقیاس نانومتری، رفتار سطوح بر رفتار توده‌ای ماده غالب می‌شود. در واقع در این ابعاد قوانین فیزیک کوانتوم، امکان تغییر برخی خواص ماده مانند: دمای ذوب، خواص مغناطیسی و غیره را ایجاد می‌نماید.

مفهوم جدید نانوتکنولوژی آنقدر گسترده و ناشناخته است که ممکن است روی علم و تکنولوژی در مسیرهای غیرقابل پیش بینی تأثیر بگذارد. برخی محصولات نانوتکنولوژی عبارتند از: لاستیک‌های مقاوم در برابر سایش که از ترکیب ذرات خاک رس با پلیمرها بدست آمده‌اند، شیشه‌هایی که خودبخود تمیز میشوند، مواد دارویی که در مقیاس نانو ذرات درست شده‌اند، ذرات مغناطیسی هوشمند برای پمپ‌های مکنده و روان سازها، هد دیسک‌های لیزری و مغناطیسی که با کنترل دقیق ضخامت لایه‌ها از کیفیت بالاتری برخوردارند، چاپگرهای عالی با استفاده از نانو ذرات با بهترین خواص جوهر و رنگ‌دانه و غیره، که تولید این‌گونه محصولات بدون بهره بردن از نانوتکنولوژی امکان‌پذیر نمی‌باشد.

از مهم‌ترین مزایای بهره بردن از نانو فن‌آوری می‌توان به استفاده از نانو تکنولوژی، جهت تولید محصولاتی پنج برابر قوی‌تر و تا ده برابر موثرتر و میلیون‌ها برابر فشرده‌تر و بهتر از محصولات مشابه، ساخت کامپیوترهایی با سرعت میلیاردها برابر کامپیوترهای امروزی، اختراعات بسیار جدید مانند موتورها و اجزای مکانیکی و الکترونیکی نانو اندازه و بسیاری موارد دیگر اشاره کرد.

دنیای نانو دارای قسمت‌های گوناگونی است و هر قسمت مورد توجه دانشمندان خاص قرار دارد. دانشمندان علوم زیستی به کاربرد نانواُرگانوسم‌ها در اندام موجودات زنده، دانشمندان متالورژی و ساختمان به کاربرد نانوسرامیک‌ها و نانوالیازها در صنایع مرتبط، دانشمندان شیمی و مهندسی شیمی به نانوکاتالیست‌ها و نانوپلیمرها در صنعت نفت و گاز و مواد شیمیایی صنعتی و فیزیکدانان به خواص فیزیکی نانومواد و نانوسرامیک‌ها، توجه نشان می‌دهند [۷-۱].

۱-۱- نگاه اجمالی به معرفی دی‌اکسید تیتانیوم و کاربردهای آن

در آغاز به صورت بسیار مختصر به معرفی TiO_2 می‌پردازیم و سپس کاربردهای آنرا مورد بررسی دقیق‌تر قرار می‌دهیم.

۱-۱-۱- دی‌اکسید تیتانیوم (TiO_2)

دی‌اکسید تیتانیوم (TiO_2) متعلق به خانواده اکسیدهای فلزات واسطه می‌باشد. در آغاز قرن بیستم میلادی، تولید صنعتی دی‌اکسید تیتانیوم، که جایگزین مناسبی برای اکسیدهای سرب سمی بود، آغاز شد و در ابتدا تنها به عنوان رنگ‌دانه برای رنگ سفید در صنعت استفاده می‌شد. در حال حاضر سالانه بیش از ۴ میلیون تن از این ماده در جهان تولید و مصرف می‌شود. این ماده در موارد ۱- رنگ‌دانه، رنگ سفید (به میزان

۵۱٪ از کل تولید جهانی)، ۲- صنعت پلاستیک (به میزان ۱۹٪ از کل تولید جهانی)، ۳- صنعت کاغذ (به میزان ۱۷٪ از کل تولید جهانی)، بیشترین مصارف جهانی را دارد [۸-۹].

۱-۲- کاربردهای دی‌اکسید تیتانیوم (TiO_2)

دی‌اکسید تیتانیوم به واسطه رنگ سفید، ضریب - شکست بالا، درخشندگی عالی، بی‌اثر بودن (خنثی بودن)، مقاومت سایشی و حرارتی بالا، درجه دیرگدازی بالا و بسیاری خواص دیگر، کاربردهای زیادی یافته است. عمده مصارف TiO_2 را می‌توان در دسته‌بندی زیر قرار داد [۸-۱۱، ۱۲، ۱۳].

رنگ دانه

مصرف این ماده در چند سال گذشته به‌عنوان رنگ‌دانه، رشد فزاینده‌ای داشته است. TiO_2 به تنهایی یا به‌صورت ترکیب اسیدی با عناصر دیگر (مانند: ZrTiO_4 ، ZrTiO_3 و غیره)، در صنعت رنگ و پوشش-دهی مناسب اجسام کاربرد دارد.

مصارف دارویی و پزشکی

پودر TiO_2 ، که از آن پراکسید تیتان، سالیسیت تیتان، تانات تیتان و غیره تهیه می‌کنند، تأثیری مانند، اکسیدروی بر پوست بدن دارد. دی‌اکسید تیتانیوم برای التیام سوزش‌های پوستی مورد استفاده قرار می‌گیرد. این ماده منعکس‌کننده خوبی برای اشعه ماورای بنفش خورشید است، لذا در ساختن کرم‌ها و لوسیون‌های ضدسوخستگی (ضدآفتاب) استفاده می‌شود. از پودر TiO_2 ، در ساخت قاب کپسول‌های دارویی و پوشش قرص‌ها نیز بهره می‌برند. این ماده به دلیل استحکام بالا و خاصیت آنتی‌باکتریالی‌اش، جدیداً در ساخت تیغ-